

Agata Tatarenko

100 pierwszych dni prezydenta Pavla: plan działania

Petr Pavel aktywnie rozpoczął sprawowanie urzędu prezydenta Republiki Czeskiej. W ciągu pierwszych kilku dni po zaprzysiężeniu odbył trzy wizyty zagraniczne. Udał się na Słowację, do Polski oraz do Niemiec. Kolejnym krokiem było ogłoszenie planu działań na pierwsze 100 dni kadencji. Dokument zakłada wprowadzenie nowych zasad w zakresie organizacji pracy w Kancelarii Prezydenta Republiki Czeskiej oraz komunikacji z mediami i społeczeństwem. Pavel zapowiedział również inspekcję Zamku Praskiego, którą przeprowadzić ma czeska Najwyższa Izba Kontroli.

Aktywny start. Jeszcze przed zaprzysiężeniem na urząd prezydenta Republiki Czeskiej Petr Pavel przeprowadzał rozmowy telefoniczne z przywódcami innych państw, np. z prezydentem Ukrainy Wołodymyrem Zelenskim czy prezydentem Taiwanu Tsai Ing-wen. W dniach 17-18 lutego 2023 r. uczestniczył w konferencji w Monachium, gdzie rozmawiał m.in. z prezydentem Francji Emmanuelem Macronem. Kilka dni po objęciu nowej funkcji Pavel udał się z dwudniową wizytą na Słowację (13-14 marca 2023 r.). W Bratysławie spotkał się z prezydentem Słowacji Zuzaną Čaputovą oraz premierem Eduardem Hegerem, jak również z przewodniczącym słowackiej Rady Narodowej Borisem Kollárem. W trakcie wizyty nie zabrakło również symbolicznych gestów. Prezydent Republiki Czeskiej złożył kwiaty pod pomnikami Tomáša Garrigue Masaryka, a także Milana Štefánika, słowackiego polityka i wojskowego, określanego jako jednego z ojców Czechosłowacji. Będąc w Bratysławie, Pavel uczcił pamięć Jána Kuciaka i jego narzeczonej Marty Kušnírovej. Udał się także pod klub, w którym w październiku 2022 r. zabito dwóch mężczyzn ze względu na ich orientację seksualną. Drugą podróż zagraniczną Pavel odbył do Polski (16-17 marca 2023 r.). W dniach 20-21 marca udał się do Berlina, gdzie spotkał się z kanclerzem Niemiec Olafem Scholzem, prezydentem Frankiem-Walterem Steinmeierem oraz byłym prezydentem Joachimem Gauckiem, a także Christophem Heusgenem, niemieckim dyplomatą, doradcą Angeli Merkel ds. polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Prezydentowi Republiki Czeskiej w wizytach towarzyszyła pierwsza dama Eva Pavlová.

Główne założenia studniowego planu. 16 marca 2023 r. Pavel ogłosił dokument przedstawiający ramowy plan działań w czasie pierwszych 100 dni pełnienia funkcji prezydenta. Dokument podzielony jest na 8 punktów: Otwarcie Praskiego Zamku dla publiczności, Transparentna i regularna komunikacja, Przestrzeganie zasad obowiązujących w Kancelarii Prezydenta, Wzrost kultury politycznej w kraju, Profesjonalne przywództwo w kraju, Czechy jako wiarygodny partner zagraniczny, Pomoc w rozwiązywaniu problemów obywateli w regionach, Odpowiedzialne powoływanie sędziów Sądu Konstytucyjnego (Ústavní soud České republiky).

Komunikacja i otwartość. Prezydent Republiki Czeskiej oraz jego rzeczniczka Markéta Řeháková jeszcze przed ogłoszeniem studniowego planu zapowiedzieli istotne zmiany w sposobach i formach kontaktu Kancelarii Prezydenta z mediami oraz społeczeństwem. Jedną z nich jest wprowadzenie regularnych briefingów dla dziennikarzy, w ramach których mają oni uzyskiwać aktualne informacje na temat realizowanych działań i planów Petra Pavla. Prezydent zapowiedział również powiększenie sieci ekspertów od mediów społecznościowych i komunikacji cyfrowej. Modernizacji ma zostać poddana oficjalna strona internetowa Prezydenta Republiki Czeskiej. Zgodnie z zapowiedziami Řehákovéj, przygotowywana jest strategia komunikacyjna skierowana do młodego pokolenia w celu pogłębienia ich zainteresowania polityką.

Prezydent Republiki Czeskiej zapowiedział również, że w ciągu najbliższych 100 dni będzie bezpośrednio komunikował się ze społeczeństwem. W tym celu postanowił udać się do kraju morawsko-śląskiego oraz dwóch innych regionów administracyjnych Republiki Czeskiej, których nie wymienił z nazwy. Ponadto Pavel zamierza stworzyć zespół ekspertów do spraw relacji z regionami, społecznościami lokalnymi i społeczeństwem obywatelskim.

Kancelaria Prezydenta planuje również większe otwarcie Zamku Praskiego na czeskie społeczeństwo. W tym celu zamek ma przejść rewitalizację, która zostanie poddana dyskusji z udziałem architektów oraz konsultantów zewnętrznych. Zmienić ma się również oferta kulturalna proponowana przez zamek. Pavel zaznaczył, że proces otwarcia Zamku Praskiego zostanie uzgodniony z policją, tak aby nie zostały naruszone zasady bezpieczeństwa.

Ewolucja kultury politycznej. Wprowadzenie przedstawionych zasad komunikacji docelowo ma przełożyć się na ewolucję kultury politycznej w Republice Czeskiej. W tym aspekcie Pavel zapowiedział, iż będzie organizował spotkania z premierem Republiki Czeskiej i przewodniczącymi głównych partii opozycyjnych. Prezydent planuje również stworzenie zespołu doradców w obszarach takich jak: gospodarka, energetyka, reforma emerytalna, prawo konstytucyjne, środowisko, polityka społeczna i edukacja. Część z tych stanowisk została już obsadzona (zob. [„Komentarze IEŚ”, nr 810](#)).

Bezpieczeństwo. Plan, ogłoszony przez Kancelarię Prezydenta, ma na celu nie tylko wprowadzenie nowych zasad organizacji, ale również przeprowadzenie porządków po ekipie Miloša Zemana. Z przedstawionego dokumentu wynika, że Pavel zlecił kontrole na Zamku Praskim oraz w instytucjach mu podlegających, które mają zostać zrealizowane przez czeską Najwyższą Izbę Kontroli (Nejvyšší kontrolní úřad, NKÚ). Raport ma być udostępniony opinii publicznej. Ponadto Pavel zapowiedział wprowadzenie nowoczesnych i przejrzystych metod zarządzania, które – jak zaznaczył – mają zapobiegać marnotrawstwu publicznych pieniędzy.

Polityka zagraniczna. Już w czasie kampanii wyborczej Petr Pavel pokazał, że zamierza być aktywnym graczem w polityce zagranicznej. Potwierdziła to zarówno organizacja dwóch wizyt zagranicznych tuż po zaprzysiężeniu na stanowisko, jak też analizowany dokument. Prezydent Republiki Czeskiej zapowiedział w nim podróż do Ukrainy, co ma potwierdzić jego determinację do dalszego wspierania tego państwa w obronie przed rosyjską agresją. W planie znalazł się także zapis o pomocy Republiki Czeskiej na rzecz odbudowy Ukrainy. Równoległe Pavel ogłosił, że w ciągu nadchodzących 100 dni zamierza spotkać się z przedstawicielami Unii Europejskiej i NATO, których określił jako kluczowych partnerów zagranicznych i instytucjonalnych Republiki Czeskiej.

Wnioski. W przeciwieństwie do deklaracji ogłoszonych w czasie kampanii prezydenckiej Pavla, przedstawiony plan nie wykracza poza kompetencje prezydenta Republiki Czeskiej. Koncentruje się przede wszystkim na organizacji pracy na Zamku Praskim, siedzibie prezydenta Republiki Czeskiej. W polityce wewnętrznej, poza działaniami o charakterze mediacyjnym, ogłoszony dokument przewiduje nominację trzech kandydatów na sędziów Sądu Konstytucyjnego, którzy następnie muszą zostać zatwierdzeni przez Senat. W zakresie polityki zagranicznej Pavel kolejny raz potwierdził silne zaangażowanie Republiki Czeskiej w pomoc dla Ukrainy. Ogłoszony plan, podobnie jak pierwsze tygodnie sprawowania urzędu przez Petra Pavla pokazują, że obecny prezydent Republiki Czeskiej chce silnie odciąć się od swojego poprzednika – Miloša Zemana.